

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา สู่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

Agro tourism Pattern at Bangkha District, Chachoengsao Province forwarding to Sustainable Development

ภาณุวัฒน์ มณีกันท์ ผู้วิจัย¹

¹อาจารย์ประจำสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

Email aj.bhanuwat@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทราเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา และเพื่อเสนอรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร แบบสอบถามประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว และการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม

จากการสำรวจพื้นที่อำเภอบางคล้าเพื่อประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยว พบว่า ผลจากการประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของอำเภอบางคล้าอยู่ที่ ร้อยละ 65.55 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งสำนักงานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสำนักพัฒนาบริการท่องเที่ยว สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กำหนดเกณฑ์ไว้ที่ร้อยละ 60 ขึ้นไปถือว่าผ่าน

ด้านความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยต่อสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว มีความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยว มีกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีสภาพแวดล้อมที่สวยงามเป็นระเบียบ สินค้าของที่ระลึกที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน และมีความเห็นด้วยต่อการเป็นเจ้าบ้านมีความเป็นมิตรไมตรีและให้การต้อนรับ

สำหรับด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นักท่องเที่ยวเห็นว่าง่ายต่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและถนนที่เข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในสภาพดี ป้ายบอกเส้นทางหรือสถานที่ชัดเจน เข้าใจง่าย การเดินทางด้วยเท้าในแหล่งท่องเที่ยวเป็นที่น่าพอใจ มีแผนที่ข้อมูลแสดงรายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยว มีสถานที่จอดรถเพียงพอ ร้านจำหน่ายอาหารที่สะอาด หลากหลายและเพียงพอ มีความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว และมีความเห็นว่าเป็นหน้าที่ของรัฐอำนวยความสะดวกดูแล หากแต่มีความต้องการห้องน้ำ ห้องสุขาที่สะอาดและเพียงพอ บริการเครื่องกีดเงินสดอัตโนมัติ และศูนย์บริการข้อมูลทางการท่องเที่ยว

คำสำคัญ การท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

Abstract

The purpose of this research was to evaluate the potential of tourism at Bangkha district, Chachoengsao Province, to study the opinion of tourists, local people and stakeholders at Bangkha district, Chachoengsao Province and find out the way to develop agro tourism pattern here.

The sample populations that there were 400 people. The data collected by using the evaluation form designed by Tourism Division, Questionnaires and Focus Group.

The finding from the survey at Bangkha district found that Bangkha gets 65.66 percent which pass the target score of 60 percent

Most of tourists agree with tourist attractions at Bangkha in the issues of variety of tourism resources and activities. There are scenic and beautiful places and also providing local souvenirs and be a good host.

For the tourism facilities, most of tourists agree with the accessibility and easy to get to Bangkha. There are maps and brochures giving to tourists. There are a space for car parking, several of local restaurants with good taste foods. The secure of attractions with a good take care of government officers. Anyway, the public's toilets, Automatic Telling Machine (ATM) and Tourist Information Center are required by tourists.

Keywords Tourism, Agro tourism, Sustainable tourism

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนับได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศไทยได้เป็นอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานทั้งภาครัฐบาล ภาครัฐวิสาหกิจและภาคเอกชน เป็นอุตสาหกรรมที่เข้าถึงในทุกพื้นที่ทุกภูมิภาคของประเทศไทย สามารถสร้างอาชีพให้กับประชาชน สถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างมาก ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ทำให้รัฐบาลให้ความสำคัญกับนโยบายในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวลงสู่ชุมชน ท้องถิ่นและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาและให้มีการจัดการการท่องเที่ยวให้เกิดประโยชน์สูงสุด ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความพร้อมและมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวประเทศหนึ่ง ในแต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ประกอบอาชีพ หรือทำธุรกิจในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยนั้นนับได้ว่าเป็นประเทศที่โชคดีที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลาย กระจายอยู่ในทุกจังหวัดทุกภูมิภาคของประเทศ นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้ามาในประเทศไทยและสามารถท่องเที่ยวโดยไม่ซ้ำกันในแต่ละครั้งได้

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีรากเหง้ามาจากการทำการเกษตรกรรม ในอดีตประชากรส่วนใหญ่ของประเทศประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ทำให้ประเทศไทยสามารถ

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

ว่าเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของประเทศไทย ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต่างหาแนวทางที่จะพัฒนาการท่องเที่ยว
ในจังหวัดหรือพื้นที่ที่สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ประชาชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของ
อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
3. เพื่อเสนอรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการธุรกิจที่
เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว และประชาชนในเขตอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทราและ
นักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ
เจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการวางกลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยว รวมถึงผู้ประกอบการเอกชนที่
ดำเนินการในด้านการท่องเที่ยวในอำเภอบางคล้า จำนวน 30 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของเทศบาลบางคล้า
เจ้าหน้าที่ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เจ้าหน้าที่ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับ
จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ
นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาหรือเคยเดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอบางคล้าและชาวบ้านในพื้นที่ผู้วิจัยกำหนด
ขนาดตัวอย่างในการวิจัยโดยคำนวณจากสูตรหาขนาดตัวอย่างเมื่อไม่ทราบค่าของประชากรได้ขนาดตัวอย่างใน
การวิจัยเท่ากับ 392 คน ผู้วิจัยจึงปรับขนาดตัวอย่างเป็นจำนวน 400 คน เพื่อลดความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม
ตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling)

2. ขอบเขตตัวแปรผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่ในเขตอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทราเป็นพื้นที่เป้าหมายใน
การวิจัย เนื่องจากอำเภอบางคล้าเป็นอำเภอที่มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวได้ มีแนวโน้มในการพัฒนา
สู่รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เนื่องจากเป็นอำเภอที่มีชื่อเสียงในการปลูกพืชผลทางการเกษตร โดยเฉพาะ
มะม่วง เป็นอำเภอที่ไม่ไกลจากตัวเมืองและใช้เวลาในการเดินทางไม่นานและมีความสะดวกในการเดินทาง โดย
มีระยะเวลาในการศึกษาค้นคว้าเป็นเวลา 12 เดือน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การวิจัยเรื่อง รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทราสู่การ
พัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) เครื่องมือและขั้นตอนที่ใช้
สำหรับการศึกษาค้นคว้า ได้แก่เครื่องมือขั้นที่ 1 คือ แบบสังเกต (Observation) ด้วยการใช้แบบฟอร์มแบบ
ประเมิน ขอบเขตของแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ที่
พัฒนาโดยกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับประเมินศักยภาพของ
แหล่งท่องเที่ยวเครื่องมือขั้นที่ 2 คือ แบบสอบถามประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Questionnaire) เป็น

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

เครื่องมือที่ใช้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการท่องเที่ยว เครื่องมือชิ้นที่ 3 คือ แบบสอบถามนักท่องเที่ยว (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่ใช้ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว เครื่องมือชิ้นที่ 4 คือ การสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Focus Group) ในรูปแบบของ Semi Structure ใช้สำหรับเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการวางกลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยว รวมถึงผู้ประกอบการเอกชนที่ดำเนินการในด้านการท่องเที่ยวในอำเภอบางคล้า

2. ขั้นตอนการวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้อง และการใช้แบบประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่พัฒนาโดยกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา และสร้างบทสัมภาษณ์ภายใต้ประเด็นที่กำหนดไว้เพื่อหาข้อเท็จจริงในเชิงลึก และเพื่อศึกษาข้อมูลในประเด็นหลักที่กำหนดไว้ โดยการสัมภาษณ์และสนทนากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจากส่วนราชการ ผู้ประกอบการด้านธุรกิจท่องเที่ยว และประชาชน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเก็บข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ด้วยแบบประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ของกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ที่ใช้สำหรับประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และใช้แบบสอบถามนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในอำเภอบางคล้าถึงความต้องการต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในอำเภอบางคล้ารวมถึงการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Focus Group) ในรูปแบบ Semi Structure

4. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้วย ความถี่ และร้อยละวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวอำเภอบางคล้าด้วยค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการแปรผลจากการแบ่งระดับการประเมินค่า 5 ระดับ ในแบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวในอำเภอบางคล้า สามารถนำมาวิเคราะห์ด้วยการกำหนดอันดับภาคขึ้น นำข้อมูลการสัมภาษณ์ที่ได้จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจากส่วนราชการ ผู้ประกอบการด้านธุรกิจท่องเที่ยวและประชาชน มาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอำเภอบางคล้า

ผลการวิจัย

ผลจากการประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของอำเภอบางคล้า อยู่ที่ร้อยละ 65.55 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งสำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสำนักพัฒนาบริการท่องเที่ยว สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กำหนดเกณฑ์ไว้ที่ร้อยละ 60 ขึ้นไป ถือว่าผ่านจากการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54.25 มีสถานภาพสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 53.00 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.50 มีการศึกษาระดับอนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 46.00 ประกอบอาชีพพนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 35.75 มีรายได้ 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.00

ด้านการเดินทางของนักท่องเที่ยว พบว่า ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา คิดเป็นร้อยละ 64.50 เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอบางคล้าเป็นครั้งที่ 4 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 38.50 มีวัตถุประสงค์การ

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

เดินทางมาอำเภอบางคล้าเพื่อท่องเที่ยว/พักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 77.00 เดินทางมากับญาติหรือคนในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 47.75 จัดการเดินทางมาเอง คิดเป็นร้อยละ 83.25 นิยมใช้รถยนต์นั่งหรือรถกระบะส่วนบุคคลเป็นพาหนะที่ใช้เดินทาง คิดเป็นร้อยละ 77.50 มีระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 64.50 มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวน้อยกว่า 1,00 บาท คิดเป็นร้อยละ 54.50 เดินทางจากบ้านมาอำเภอบางคล้าแล้วกลับบ้าน คิดเป็นร้อยละ 82.25

ด้านความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยต่อสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว มีความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยว มีกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีสภาพแวดล้อมที่สวยงามเป็นระเบียบ สินค้าของที่ระลึกที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน และมีความเห็นด้วยต่อการเป็นเจ้าบ้านมีความเป็นมิตรไมตรีและให้การต้อนรับ มีค่าเฉลี่ย 3.73

มีความเห็นด้วยต่อด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สถานที่จอดรถเพียงพอ มีความไม่แน่ใจด้านห้องน้ำ ห้องสุขาที่สะอาดและเพียงพอ บริการเครื่องกวดเงินสดอัตโนมัติ และศูนย์บริการข้อมูลทางการท่องเที่ยว มีความเห็นด้วยต่อร้านอาหารที่สะอาด หลากหลายและเพียงพอ มีความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว และมีความเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐอำนวยความสะดวกดูแล มีค่าเฉลี่ย 3.53มีความเห็นด้วยต่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและถนนที่เข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในสภาพดี ป้ายบอกเส้นทางหรือสถานที่ชัดเจน เข้าใจง่าย การเดินทางด้วยเท้าในแหล่งท่องเที่ยวเป็นที่น่าพอใจ มีแผนที่ข้อมูลแสดงรายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 3.71

จากการศึกษาบริบททางการท่องเที่ยวในอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถนำมาสู่การออกแบบรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรออกเป็น 2 รูปแบบ ประกอบด้วย การท่องเที่ยวแบบวันเดียว และการท่องเที่ยวแบบพักค้างคืน เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ให้กับอำเภอบางคล้า

รูปแบบการท่องเที่ยววันเดียวแบบที่ 1 ช่วงเช้าเที่ยวชมสวนมะม่วง ชมสวนมะม่วงหลายสายพันธุ์ เช่น มะม่วงน้ำดอกไม้ มหาชนกเขียวใหญ่ โชคไพบุลย์ สาธิตการทาบกิ่ง ต่อยอด ขยายพันธุ์มะม่วงการปลูกมะม่วง การแปรรูปจากมะม่วงนักท่องเที่ยวสามารถหิ้วตะกร้าไปเก็บมะม่วงในสวนได้ แล้วนำมาซังกิโลกกลับบ้านช่วงเที่ยงรับประทานอาหารกลางวัน ช่วงบ่ายเที่ยวชมตลาดน้ำบางคล้า เพื่อรับประทานอาหารหรือเลือกซื้อสินค้าทางการเกษตรและสินค้าของที่ระลึก ล่องเรือรอบเกาะลัดเที่ยวชมหมู่บ้านน้ำตาลสด ชมการสาธิตการป็นต้นตาลเพื่อเก็บน้ำตาล การทำน้ำตาลสด ชมการสาธิตการทำหมวกกล้วยกล้วย

รูปแบบการท่องเที่ยววันเดียวแบบที่ 2 ช่วงเช้าเที่ยวชมสวนมะม่วง ชมสวนมะม่วงหลายสายพันธุ์ เช่น มะม่วงน้ำดอกไม้ มหาชนก เขียวใหญ่ โชคไพบุลย์ สาธิตการทาบกิ่ง ต่อยอด ขยายพันธุ์มะม่วงการปลูกมะม่วง การแปรรูปจากมะม่วงช่วงเที่ยงรับประทานอาหารกลางวัน ช่วงบ่ายเที่ยวชมตลาดน้ำบางคล้า เพื่อรับประทานอาหารหรือเลือกซื้อสินค้าทางการเกษตรและสินค้าของที่ระลึกล่องเรือรอบเกาะลัดเที่ยวชมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตมะม่วงส่งออกอำเภอบางคล้า

รูปแบบการท่องเที่ยวแบบพักค้างคืน วันที่ 1 ช่วงเช้าเที่ยวชมสวนมะม่วง ชมสวนมะม่วงหลายสายพันธุ์ เช่น มะม่วงน้ำดอกไม้ มหาชนก เขียวใหญ่ โชคไพบุลย์ สาธิตการทาบกิ่ง ต่อยอด ขยายพันธุ์มะม่วงการปลูกมะม่วง การแปรรูปจากมะม่วงนักท่องเที่ยวสามารถหิ้วตะกร้าไปเก็บมะม่วงในสวนได้ แล้วนำมาซังกิโลกกลับบ้านช่วงเที่ยงรับประทานอาหารกลางวัน ช่วงบ่ายเที่ยวชมหมู่บ้านน้ำตาลสด ชมการสาธิตการป็นต้นตาลเพื่อเก็บน้ำตาล การทำน้ำตาลสด ชมการสาธิตการทำหมวกกล้วยกล้วยช่วงเย็นนั่งเรือชมบรรยากาศรอบเกาะลัด

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

วันที่ 2 ช่วงเช้าเที่ยวชมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตมะม่วงส่งออกอำเภอบางคล้า เที่ยวชมสวนปาล์มฟาร์มนก ช่วงเที่ยงรับประทานอาหารกลางวัน ช่วงบ่ายเที่ยวชมตลาดน้ำบางคล้า เพื่อรับประทานอาหารหรือเลือกซื้อสินค้าทางการเกษตรและสินค้าของที่ระลึก เที่ยวชมตลาดมะม่วง เพื่อเลือกซื้อมะม่วง ผลิตภัณฑ์จากมะม่วง และผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรก่อนเดินทางกลับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสำรวจพื้นที่อำเภอบางคล้าเพื่อประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยว พบว่า ผลจากการประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของอำเภอบางคล้าอยู่ที่ร้อยละ 65.55 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งสำนักงานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสำนักพัฒนาบริการท่องเที่ยว สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กำหนดเกณฑ์ไว้ที่ร้อยละ 60 ขึ้นไปถือว่าผ่าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ไตรภพ โคตรวงษา, ครรชิต มาระโกชน์ และชุติมา รุ่นประพันธ์ (2558) ที่พบว่าทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำบางปะกง อำเภอบางคล้าควรมุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวเกี่ยวกับแม่น้ำบางปะกง กิจกรรมล่องเรือชมแม่น้ำและเกาะลัด ประชาชนมีความเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในอำเภอบางคล้า คือ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำบางปะกง ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และการจัดการที่พักแบบสัมผัสด้านวัฒนธรรม ควรนำสถานที่ท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ คือ แม่น้ำบางปะกง วัดโพธิ์บางคล้าและเกาะลัด เพื่อนำมาพัฒนาสินค้าหลักทางการท่องเที่ยวเพื่อสร้างจุดเด่นและควรพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากการศึกษาด้านข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54.25 มีสถานภาพสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 53.00 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.50 มีการศึกษาระดับอนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 46.00 ประกอบอาชีพพนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 35.75 มีรายได้ 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.00

ด้านการเดินทางของนักท่องเที่ยว พบว่า ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา คิดเป็นร้อยละ 64.50 เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอบางคล้าเป็นครั้งที่ 4 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 38.50 มีวัตถุประสงค์การเดินทางมาอำเภอบางคล้าเพื่อท่องเที่ยว/พักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 77.00 เดินทางมากับญาติหรือคนในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 47.75 จัดการเดินทางมาเอง คิดเป็นร้อยละ 83.25 นิยมใช้รถยนต์นั่งหรือรถกระบะส่วนบุคคลเป็นพาหนะที่ใช้เดินทาง คิดเป็นร้อยละ 77.50 มีระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 64.50 มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวต่ำกว่า 1,00 บาท คิดเป็นร้อยละ 54.50 เดินทางจากบ้านมาอำเภอบางคล้าแล้วกลับบ้าน คิดเป็นร้อยละ 82.25

ด้านความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยต่อสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว มีความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยว มีกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีสภาพแวดล้อมที่สวยงามเป็นระเบียบ สินค้าของที่ระลึกที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน และมีความเห็นด้วยต่อการเป็นเจ้าบ้านมีความเป็นมิตรและให้การต้อนรับ มีค่าเฉลี่ย 3.73

มีความเห็นด้วยต่อด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สถานที่จอดรถเพียงพอ มีความไม่แน่ใจด้านห้องน้ำ ห้องสุขาที่สะอาดและเพียงพอ บริการเครื่องกวดเงินสดอัตโนมัติ และศูนย์บริการข้อมูลทางการท่องเที่ยว มี

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

ความเห็นด้วยต่อร้านจำหน่ายอาหารที่สะอาด หลากหลายและเพียงพอ มีความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว และมีความเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐอำนวยความสะดวกดูแล มีค่าเฉลี่ย 3.53 ซึ่งสอดคล้องกับบรรลัญช์ สัจจาภิรัตน์ และกฤษ จรินทร์ (ม.ป.ป.) และวรุณี เกตุสะอาด และ ปกรณ์ สุวานิช (ม.ป.ป.) ที่พบว่าควรได้รับการส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งด้านความรู้และงบประมาณจากภาครัฐในการจัดตั้งศูนย์ประสานงานและการประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยว การจัดหาพื้นที่ลานจอดรถ ห้องน้ำ การจัดทำป้ายบอกทางและสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น

มีความเห็นด้วยต่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและถนนที่เข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในสภาพดี ป้ายบอกเส้นทางหรือสถานที่ชัดเจน เข้าใจง่าย การเดินทางด้วยเท้าในแหล่งท่องเที่ยวเป็นที่น่าพอใจ มีแผนที่ข้อมูลแสดงรายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 3.71

จากการจัดกิจกรรมสัมภาษณ์กลุ่มและมีการระดมความคิดเห็น สามารถสรุปรูปแบบในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทราดังนี้แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอบางคล้าโดยการร่วมมือกันในทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาชน ชุมชนในท้องถิ่น ในการกำหนดการดำเนินการพัฒนาร่วมกัน เพื่อให้เกิดความเห็นไปในทิศทางเดียวกันควรให้ประชาชนมาร่วมมือร่วมแรงใจในการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ เนื่องจากผลที่ได้รับจะตกอยู่ที่ชุมชนเองปลูกฝังจิตสำนึกให้กับเยาวชน ให้เห็นถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวและต้องการเป็นส่วนหนึ่งในการท่องเที่ยวในชุมชนควรจัดให้มีกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีความโดดเด่น ชัดเจนและเป็นที่ยุ้จักอย่างน้อย 1 กิจกรรม จนเป็นเอกลักษณ์ของอำเภอบางคล้าคัดเลือกชุมชนนำร่องให้สามารถเป็นต้นแบบในการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้กับชุมชนอื่นในอำเภอบางคล้าร่วมมือกับหน่วยงานด้านวิสาหกิจชุมชนในการจัดทำฝัก ผลไม้ปลอดสารพิษรณรงค์ให้ชาวบ้านรักษาวิถีชีวิตและรูปแบบการทำเกษตรแบบดั้งเดิมพัฒนาปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานเพื่อให้การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวกเผยแพร่ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวให้คนในท้องถิ่นได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวจัดตั้งคณะทำงานให้ครอบคลุมทุกภาคส่วนสำรวจความต้องการในการส่งเสริมและพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอำเภอบางคล้าคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่โดดเด่นและสร้างให้เป็นจุดขายหรือให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มเติมในอำเภอวางแผนการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างจริงจังโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปรับรูปแบบการท่องเที่ยวให้เป็นที่ไปตามกระแสนิยม เช่น เพิ่มเรื่องการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หรือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น การฝึกอบรมมัคคุเทศก์น้อย การเป็นเจ้าของบ้านที่ดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้งาน จากการศึกษางานวิจัยนี้ เห็นว่าควรได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะหน่วยงานจากภาครัฐบาลที่มีการรับนโยบายและงบประมาณจากรัฐบาลมาใช้ในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น ร่วมมือกันขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอำเภอบางคล้าให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและนำไปสู่ความยั่งยืนในอนาคต ควรให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ความเปลี่ยนแปลงของการสื่อสารในยุคปัจจุบัน ซึ่งมีผลกระทบต่อรูปแบบการท่องเที่ยวของคนไทยในปัจจุบัน คนรุ่นใหม่ให้ความสำคัญกับการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวผ่านทางสื่อโซเชียลมีเดีย ก่อนที่จะมาสัมผัสถึงสถานที่จริง

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

ดังนั้นการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อดังกล่าวจะต้องพิจารณาเป็นหลักและเป็นข้อมูลเบื้องต้นก่อนเผยแพร่สู่สาธารณะ ควรส่งเสริมให้มีการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวใหม่ มีการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้มากขึ้น จัดให้มีร้านค้า ร้านขายของที่ระลึกให้มีความทันสมัยและหลากหลายมากขึ้น จัดให้มีการจราจรที่คล่องตัว โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลหรือวันหยุด ควรจัดให้มีกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น จัดให้มีเจ้าหน้าที่มาดูแลอำนวยความสะดวกให้มากขึ้น จัดระเบียบร้านค้าแผงลอยไม่ให้รูก้าพื้นที่ทางเดิน จัดทำป้ายร้านค้า ร้านอาหารและเครื่องดื่มให้มีความสวยงามและต้องการให้ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ในแหล่งท่องเที่ยวจัดกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวด้วย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไปควรมีการศึกษาความต้องการถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในเบื้องต้นเพื่อพิจารณาถึงความเร่งด่วนในการพัฒนาพื้นที่นั้นๆ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือไม่ควรจะมีการศึกษาความเป็นไปได้ในการนำเสนอแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอำเภอบางคล้าไปปฏิบัติ ควรมีการศึกษาความเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกับพื้นที่ ตำบลหรืออำเภอใกล้เคียงควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้เป็นจุดที่นักท่องเที่ยวสนใจเพิ่มขึ้นนอกเหนือจากการมาเพื่อท่องเที่ยวตลาดน้ำบางคล้าและมหาอาหารรับประทานหรือซื้อสินค้าในตลาดน้ำบางคล้า

เอกสารอ้างอิง

ครรชิต มาระโกชน์. (2555). การพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปเพื่อตอบสนองความต้องการ
 พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทย : กรณีศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา. ฉะเชิงเทรา : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 ราชนครินทร์.
 ไตรภพ โคตรวงษา, ครรชิต มาระโกชน์ และชุติมา รุ่งประพันธ์. (2558). รายงานการวิจัย เรื่อง แนว
 ทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา.
 วรลัญช์ สัจจาภิรัตน์ และกฤษ จรินโท. (ม.ป.ป.). การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีศึกษาชุมชนทุ่ง
 เพล ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี.
 วารุณี เกตุสะอาด และปกรณ์ สุวานิช. (ม.ป.ป.). การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของพื้นที่
 เขตทวิวัฒนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร.
 ศูนย์ข้อมูลอำเภอ. (2561). อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา. สืบค้นเมื่อ กรกฎาคม 21, 2561, จาก
<http://www.amphoe.com>.